

Liz Lawler

NE
ÉBREDJ
FEL!



A mű eredeti címe:

Liz Lawler: Don't Wake Up

Copyright © 2017 by Liz Lawler

Fordította: Róbert Pál

ISBN 978-615-5921-08-7

Magyar kiadás © 2019 Lettero Kiadó, Budapest

Minden jog fenntartva.

A könyv vagy annak részlete semmilyen formában – elektronikus, mechanikus úton vagy fénymásolatban – sem közölhető a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül.

Szerkesztő: Takács Kriszta

Nyomdai előkészítés és tördelés: Formula Stúdió

Original cover design by Henry Steadman

Borítóterv: Németh Imre

Készült az AduPrint Kiadó és Nyomda Kft.-ben

Printed in Hungary

Első fejezet

Az ismerős hangokra ébredt fel. Bár az ismerős hangok és zajok általában megnyugtadják az embert, most mégis, ösztönösen, a legszívesebben egyből felpattant volna, hogy megnézzze, mit csinálnak a kollégái. Hallotta, hogy szikéket és csipeszeket tesznek egy fémtálcára. Az életműködések ellenőrző monitorok halkán pittyegtek, valaki felszakította egy steril gáz csomagolását, és a háttérben hallatszott az oxigénpumpák monoton szuszogása.

Még csukott szemmel is világosan látta maga előtt a műtőt. Azt is tudta, hogy föl kellene kelnie, de a testét ólmos fáradtság járta át. Úgy érezte, meg se tudja mozdítani a végtagjait. Nem emlékezett rá, hogyan került a betegszállító kocsira, de azzal nyugtatta magát, hogy biztos csak ledőlt rá az éjszakai ügyelet közben, és véletlenül elszenderedett. Normális körülmények között a sürgősségi telefon csörgése vagy a rádió adó-vevő kitaró sercegése ébresztette, és azonnal talpon volt. Ez a mostani alvás azonban szabályosan leterítette. Úgy érezte, még szemhéjának megrebbentése is külön erőfeszítésébe kerül.

Az erős fény elvakította. Könnyek szöktek a szemébe, és hunyorognia kellett. Olyan bántóan erősek voltak a lámpák, hogy még a körvonalaikat is csak nehezen vette ki. Amikor azonban sikerült, egyszerre érzett zavarodottságot és ijedtséget. *Rádöbrent, hogy nem az osztályon van az irodában, hanem egy műtőben.* Mi a szösz keres vajon itt?

Gondolkozz! – adta ki az utasítást az agyának.

Beugrott volna segíteni egy sürgősségi esetről? Talán mert nem voltak elegendő műtőek? Meglehetősen valószínűtlennek tetszett, de nem tűnt lehetetlennek. Megpróbált lefelé pillantani, hogy ne vakítsa el a fény. Átjárta a jeges rémület. Reszketni kezdett a látványtól: a testét sötétzöld műtői lepedő takarta. A szíve olyan hevesen vert, hogy a dobogása elnyomta a körülötte lévő műtő összes zaját. Kinyújtott karját tépőzáras szalagok rögzítették a karfához. A jobb könyöke fölött egy vérnyomásmérő mandzsettája látszott, a középső ujjára pedig egy véroxigénszint-mérő volt csatlakoztatva. A legjobban azonban mégis a két alkarjából kilógó branültől rémült meg. A nagy, narancsszínű tűk a folyadékszint drasztikus helyreállítására utaltak, ami az ő világában egy dolgot jelentett: sokkos állapotot.

Az infúziós csövek egy állványra kigyóztak fel, és – valahol a látómezőn kívül – az infúziós tasakokhoz csatlakoztak. Szinte látta maga előtt a fellógatott zacskókat, de azt csak tippelni tudta, milyen oldat van bennük.

Tovább pillantott lefelé, elnézett a mellkasát és a hasát takaró lepedő fölött, és hirtelen elfogta a pánik. Meglátta rózsaszínűre lakkozott lábkörmeit – a magasban. Most fogta csak fel, hogy a lába szét van terpesztve, mindkét lábszára egy-egy lábtartóban nyugszik, a lábfejét pedig kengyel tartja a magasban. Egy

nőgyógyászati műtőasztalon fekszik! Kiszáradt ajka és ködös gondolkodása rádöbbenette, hogy nem természetes alvásból, hanem mesterséges altatásból ébredt éppen.

– Halló! – suttogta, hogy valamiképp felhívja magára azok figyelmét, akik a háttérben a műszerekkel zörögtek.

Az összeütdő fémek csörrenése azonban egy pillanatra sem szűnt. Most már hangosabban szólalt meg:

– Halló! Ébren vagyok.

Egy kicsit maga is meglepődött, hogy a körülményekhez képest milyen nyugodt. Persze riadt volt, de valahol a lelke mélyén a szakmai tudása lehetővé tette, hogy miközben ott feküdt a műtőasztalon a magyarázatra várva, magában végig-gondolhassa a szóba jövő eshetőségeket.

Befejezte az esti műszakot. Az agya felidézte az utolsó emlékképeket... Keresztülsétált a személyzeti parkolón az új, lebegős ruhájában és a rózsaszín cipőjében, hogy találkozzon Patrickkel. Ennek az emléknek a hatására egyre biztosabb volt abban, hogy balesetet szenvedett. Pezsgő és rózsák, gondolta. Igen, Patrick ezeket ígerte neki a hosszú munkanap után. Pezsgő és rózsák, és, ha jól sejtette, egy házassági ajánlat is várt rá.

De vajon hol van most Patrick? Bizonyára idegesen mászkál fel-alá odakint, a folyosón, és türelmetlenül várja a híreket az állapotáról. Mindenkire lecsap, aki csak kilép a műtőből, hátha megtudhat valamit. Eltöprengett: lehet, hogy elütötte valaki? Mondjuk, egy parkolóból túl gyorsan kihajtó kocsit, amit nem vett észre, mert a tekintetével Patrick kocsiját kereste?

Halványan emlékezett arra is, milyen bizonytalanul tipegett a túlságosan magas sarkú cipőjében. Aztán elfogta valami kábulat, a lába megroggyant, és térdel a földre zuhant.

Eszébe jutott a fájdalom, amit érzett, ahogy felkúszott a gerincén, aztán pedig valami nyomást érzett a szája körül, nem kapott levegőt, fuldoklott, és aztán... Semmi.

Összeszorult a mellkasa a pániktól, zihálva vette a levegőt az elhatalmasodó félelem miatt. Milyen súlyos sérüléseket szenvedett? Meg fog halni? Vagy már meghalt? Emiatt nincs senki körülötte? Egyszerűen itt hagyták, hogy meghaljon?

A tanulmányai, a szakmai gyakorlata és az ösztönei egyszerre életre keltek. Elsődleges állapotfelmérés. Fussunk csak végig az ABCDE-n! A légútjai tiszták. Nyoma sincs lélegeztetőmaszknak, intubálásnak. A légzése egyenletes és spontán, és miközben nagy levegőt vett, nem érzett semmit, ami kellemetlen lett volna. Keringés? A szíve hevesen és hangosan vert. Az egyik közelben lévő műszer is bizonyította ezt. De akkor miért van szétterpesztve a lába? Valami vérzés miatt? A medencecsonttörés lehet a legsúlyosabb trauma, ami érhetne, az súlyos vérzéssel járhat. De ha ez lenne a helyzet, akkor hol vannak a sebészek? Miért nem a medencéje körül tevékenykednek, hogy stabilizálják az állapotát?

– Hé! Hall engem valaki? – szólalt meg, immár elég éles hangon.

A műszerek csörömpölése megszűnt. Óvatosan próbálta megmozdítani a fejét, de egyáltalán nem lepődött meg azon, hogy a fejtámasz és a nyaki merevítők miatt ez nem sikerült. Igen, még ki kell zárniuk a nyaki gerincsérülés kockázatát. Egyre dühösebb lett. Ki a fene foglalkozik vele? Na, majd jól megmondja az illetőnek a véleményét. Már az is felháborító, hogy egyedül hagyták a magához térés perceiben, de hogy arra kelljen föleszmélnie, hogy a feje és a karja a műtőasztalhoz van rögzítve, és a lábával a levegőben kalimpál, hát

egyszerűen megáll az ember esze. Ha bepánikolna, akár kárt is tehetne magában azzal, ha megpróbál szabadulni az amúgy a biztonságát garantáló eszközöktől.

Hallotta, hogy egy klumpa kopog, közeledve feléje. Végül a perifériás látásával éppen hogy csak érzékelve, egy kékeszöld foltot pillantott meg, valakit, aki műtőruhát viselt. Egy villanásra látott egy sápadt nyakat meg egy fehér arctakaró maszkot, de az arc többi részét, az orrot és a szemet a vakító lámpa fénye láthatatlanná tette számára.

Hirtelen könnyek szöktek a szemébe, aztán harsányan fölnevetett.

Gyűlölöm ezeket a rohadt kórházakat.

Látogatója csendben és mozdulatlanul állt, és ezzel újabb rémületes hullámot indított el amúgy is túlpörgött agyában.

– Elnézést a sírásért. Most már rendben vagyok. Mi lenne, ha elmondaná, hogy mi van? Életveszélyes? Gondolom, tudja, hogy itt dolgozom, én is orvos vagyok, szóval kérem, ne finomkodjon. Jobb, ha tudom az igazságot.

– Semmi sem történt magával.

A hang meglepte. Úgy hangzott, mintha egy hangszóróból szólt volna. Zavarodottságában pislogni kezdett. Az az ember beszélt hozzá, aki ott állt a közelében, vagy valaki más, aki a műtő üvegfalának a másik oldaláról szólt be? Lehet, hogy nem is egy műtőben van, hanem az egyik CT-vizsgáló helyiségben? A hang egy férfi hangja volt, de nem tűnt ismerősnek. Nem emlékeztette egyik, általa ismert sebészére sem. A szemével kereste a műtőmaszkot viselő alakot.

– Maga orvos? Vagy az orvosok egy másik helyiségben vannak? Hol vagyunk? A CT-ben?

– Én vagyok az orvos.

Te jó ég, a hallásommal van valami, gondolta. Úgy hangzott, mintha ott beszélt volna mellette, a hang mégis valahogy távolinak tűnt, mintha csak egy telefonból jött volna. Mi a francért nem kapcsolja már le ezt a rohadt reflektort, veszi le a maszkját és beszél vele normálisan? Idegesen felsóhajtott.

– Tehát nem talált semmi rendellenességet?

– Nincs semmi probléma magával.

Idegességében felkiáltott.

– Nézze, nem kezdhethénk az elejéről? Pontosan miért fekszem itt és miért hoztak ide? Mi áll a papírjaimon?

– Tudja, nem lenne szabad ennyire felidegesítenie magát! A szíve majd kiugrik a helyéből. A légzése szakadozott, az oxigénszaturáció 94 százalékos. Dohányzik?

Szeme egyből a műtőasztal melletti monitorra szegeződött. Látta a színes vezetékeket, és tudta, hogy azok a mellkasán elhelyezett elektródákhoz csatlakoznak.

– Nézze, nem akartam türelmetlen lenni. Magának is biztosan fárasztó napja volt, de őszintén szólva egy kicsit bepöccentem azon, hogy amikor magamhoz tértem, egyedül voltam. Megígérem, hogy emiatt nem teszek sehol sem panaszt, de azt azért szeretném tudni, hogy ki maga. Mi a neve, és mi az ördög folyik itt?

– Nos, Alex – szólt az ismeretlen, és közben gumikesztyűbe bújtatott kezét a magasba emelte, hogy jól látható legyen a benne tartott sebészeti tűzőgép. – Hadd mondjam el, csak hogy minden egyértelmű és világos legyen: ha nem viselkedik normálisan, akkor kénytelen leszek összetűzni az ajkát. Pedig elég csinos kis szája van, kár lenne, ha szét kellene barmolnom.

A rémület görcsbe rándította a gyomrát. Az izmai megfeszültek, és mintha a gondolatai, a dühe és a hangja is megdermedt volna.

– A heveskedés nem vezet semmi jóra – tette hozzá nyugodtan a hang.

Pezsgő és rózsák, jutott eszébe. Inkább erre kell gondolni. És Patrickre. Igen, őrá is.

– Na, így már sokkal jobb – hallatszott, és szinte érezhető volt az ismeretlen hangján, hogy elmosolyodott. – Ha zaj van, nem tudok dolgozni.

Különböző forgatókönyvek peregtek iszonyatos gyorsasággal az agyában. Egy kórházban van valahol. Valaki rátalál majd. Valaki meghallja a sikoltozását. Biztos, hogy ez egy őrült. Egy beteg, aki megtébolyodott. Vagy egy orvos? Netán az illető csak úgy tesz, mintha orvos lenne? Az viszont egészen nyilvánvaló, hogy valahogy bejutott egy műtőbe, és... És valahogy, valahol egymásba botlottak. *A szája!* Igen, az a szorító érzés a szájánál! Kapkodott a levegő után, miközben térdre rogyott a parkolóban... Onnan hurcolhatta ide. Leütötte, aztán elkábította valami ronggyal. Biztosan kloroformmal vagy étterrel.

– Kérem, ne kezdjen sikoltozni – figyelmeztette az ismeretlen, mintha csak olvasott volna a gondolataiban. – Lényegében magunk vagyunk, és nem szeretném, ha rákényszerítene arra, hogy elnémítsam. Rettenetesen fáj a fejem. A szél-től mindig megfájdul. Csodálom, hogy magát nem zavarta, pedig mindössze egy nagyon könnyű kis ruhácskát viselt egy ilyen hideg estén.

Ekkor döbbszent rá arra, hogy a lepedők alatt teljesen meztelenül fekszik. Már azt is érezte, hogy a feneke egy kicsit

mintha lógna a műtőasztal fölött, és hogy a felpolcolt lába begörcsöl abban a természetellenes pózban, amibe a lábtartó és a kengyel kényszeríti.

Patrick. Gondolj rá, vagy gondolj bármi másra, csak arra ne, hogy itt vagy. Anyára, a melóra, arra a betegre, aki ma meghalt. Gondolj azokra, akik majd a keresésedre indulnak. *Gondolkozz, Alex!* Próbálj meg érvelni és az eszére hatni. Kösd le a figyelmét! Beszéljess vele – róla. Hogy mégis ki ő. Próbáld meg úgy csinálni, ahogy a tankönyvben szerepelt: alakíts ki kapcsolatot vele. Hiszen már sokszor kellett felhasználnod a tanultakat. Az első szabály: Fogadd el a beteg dühét és ingerültségét. Második szabály: Próbáld meg csökkenteni.

– Engem Alexnek hívnak, és orvos vagyok.

Az ismeretlen nyugodt hangon válaszolt.

– Tudta, hogy hátrahajló méhe van? Alig találtam kacsát hozzá, amikor eltávolítottam a spirálját.

A döbbenettől tátva maradt a szája. Ez az alak már hozzányúlt a testéhez. Míg ő öntudatlanul hevert, a kezével a testében matatott.

Gondolkozz! – parancsolt magára. Gondold ezt jól végig, mielőtt túl késő lenne. Légy kedves hozzá! Érd el valahogy, hogy megkedveljen! Legalább próbálkozz elérni ezt, az istenit neki! Így ostorozta magát, miközben némán feküdt, és úgy érezte, a nyelve hozzátapadt a szájpaddlásához.

– Kö-köszönöm szépen – rebegte nagy nehezen. – Nem mindenki ügyelt volna ilyen apróságra.

– Nagyon szívesen.

Az ismeretlen válasza némi reménnyel töltötte el. Talán mégis működnek a tanultak. Hiszen már beszélgetnek. Még mindig nem látta az arcát, és szinte biztos, hogy ezt az illető

is pontosan tudta. Talán meg is mondhatná neki, hogy nem tudja, hogy néz ki, és hogy hajlandó elfelejteni mindazt, amit esetleg tett már vele. Nem történt semmi, nyugodtan elmehet.

– Szeretném megkérdezni – fogott bele nagy óvatosan –, hogy kimehetnék-e a vécére.

– Nincs rá semmi szükség – hallatszott a válasz. A gumi-kesztyűs kéz eltűnt a zöld műtőslapedő alatt, és hozzáért Alex meztelen testéhez, amitől kicsit összerándult. – Rendben van – jelentette ki, megtapogatva az alhasát. – A hólyagja üres. Már betettem egy katétert, és minden azon át ürül.

– Ezt miért csinálta?

– Nagyobb beavatkozás esetén, Alex, ez feltétlenül szükséges – válaszolta, és közben a nevét olyan természetességgel ejtette ki, ami csak közvetlen kollégákra jellemző. – Egy ideig majd fájdalmas lesz persze a normális vizelés.

Alex legnagyobb meglepetésére elcsukló zokogás szakadt fel belőle, és a műtőt betöltötte az elkeseredett sírás.

– Mit csinált velem?

– Már megmondtam. Semmi sem történt magával. Még. A döntés teljességgel a magáé. Nincs más dolga, csak válaszolni a következő kérdésre: Mit jelent az, hogy „nem”?

A gondolatai szanaszét futottak az értelmezhetetlennek tűnő kérdés hallatán. *Hogy mi? Mi van?* Mi a fenét kérdez ez az alak?

– Például ez – mondta az ismeretlen, és a magasba emelte a túlzottan magas sarkú, halvány rózsaszín körömcipőt az egyik finom kis bőrszíjánál fogva. Azt a cipőt, amiről Alex tudta, hogy izgalomba hozza Patricket, tehát érdemes viselnie, annak ellenére, hogy szinte lehetetlen volt járni benne. – Vajon ennek az az üzenete, hogy „nem”? És ezzel

mi van? – kérdezte élesen, és Alex arca elé lengette a harisnyáját. – Ez biztosan nem azt jelenti, hogy „nem”. Amikor levetkőztettem, láttam, hogy nem visel melltartót, meg azt is, hogy a bugyija akkorka, hogy a fél szemét se takarná el.

Alex ösztönösen próbálta összezárni a lábát, a bokája fájdalmasan belefeszült a kengyelbe. Pontosan értette, hogy mire vonatkozik az ismeretlen kérdése.

– Kérem – szólalt meg szinte könyörögve. – Ne!

– Ez csak egy egyszerű kérdés, Alex. Azt hiszem, mindketten nagyon jól tudjuk, hogy mit jelent az, ha azt mondja, „nem”. Ugye?

A feltörő gyűlölet elnyomta a félelmét, és egy pillanatra szabadnak és bátornak érezte magát. A szavak dühösen fröcscentek elő a szájából.

– Egyáltalán nem értem a kérdést, te rohadék! És a szaturációm attól alacsony, amit beadtál nekem. Jó lenne, ha átolvasnád, ami a tankönyvben van. Csak nem egy kibukott orvos vagy? Eltaláltam, mi, te faszfej?

Hallotta az ingerült szusszanást, aztán azt is, ahogy az ismeretlen cöcög a maszkja alatt.

– Nyugalom, nyugalom. Az, hogy dühöng, nem segít magán. Persze ezzel viszont döntésre kényszerített.

Oldalra fordult, és odahúzott egy csillogó-villogó fémkoszt, amelyen műtétéhez szükséges műszerek feküdtek. Alex jól ismerte mindegyiket. Volt ott egy méhen belüli fogamzásgátláshoz szükséges hurok, egy Bozemann uterus olló, egy Cusco tükör, sőt egy altatómaszk is. A teste megdermedt a rémülettől, amikor az ismeretlen pont azt emelte fel. Egy Schimmelbusch-maszk! Ilyet Alex csak egyetlenegyszer látott eddig életében, egy nyugalmazott aneszteziológus vit-

rinjében. Leginkább a vívók maszkjára emlékeztette, de ez csak az orr és a száj területét takarta el, továbbá meglehetősen réginak és kezdetlegesnek látszott. Akkora volt, mint egy nagyobb grépfrút, és a fémvázból kialakított félgömbben lévő szitaszerű fémhálóra gézlapok feszültek, erre kellett csöptetni a folyékony altatószert, amelynek a párájától kábult el a maszk viselője.

– Nincs jobb, mint a jól bevált régi módszerek – közölte nyugodt hangon az idegen. – Nem kell a mesterséges lélegeztetéssel vacakolni, nincs szükség lélegeztetőgépre. Elég a géz és a maszk. Meg persze a gáz, hogy az ember szabadon dolgozhasson a kezével.

Elszállt a bátorsága. Önuralma felszívódott. Itt nem lehetett érvelni, észérvekre hagyatkozni. És nem lehetett elmenekülni sem. Ez az alak azt csinál vele, amit csak akar, és neki nincs semmi eszköze arra, hogy megakadályozza ebben. Kis ideig azon töprengett, nem lenne-e jobb, ha itt helyben, a műtőasztalon meghalna. Úgy mondhatna búcsút az életnek, hogy fel se tűnik neki, hogy bevégeztetett.

– Másrészt viszont ha teljesen elbódítom, nem fogunk tudni tovább beszélgetni. Az ember nem tudhatja előre, hogy nem lép-e fel valami komplikáció, amikor esetleg jól jönne a maga szaktudása és segítsége. Adhatnék egy tükröt a kezébe, és ha megakadnék, maga átvehetné az irányítást. A vulvectomiánál előfordulhatnak gázos helyzetek.

A légzése egyszerre volt túl szapora, ugyanakkor túl felzínes. A feje zúgott, miközben egyfolytában az ismeretlen kezében lévő maszkra bámult. Úgy érezte, nem tud lélegezni. És megszólalni se tudott...

– Utolsó lehetőség, Alex. Csinálhatom egyszerűen is a dolgot. Egy könnyű kis alvás, miközben én elintézem azt, amire mindketten tudjuk, hogy inkább igent mondana, aztán szépen hazamegy, és otthon alhat a saját kis ágyikójában. Úgy-hogy még egyszer megkérdezem: Mit jelent az, hogy „nem”?

Egész teste elkezdett remegni. A mellkasi izmai egyszerre rángatóztak a fenekében és a combjában lévő erős izmokkal. A nyakmerevítő, a karját alátámasztó karfa és a bokáját tartó kengyel jól láthatóan mozogtak. Könnyek patakozottak a szeméből, folyt az orra és még a nyála is kicsordult, miközben magában egy néma „nemet” sikoltva kényszerítette magát arra, hogy valami hallható módon kipróbálja magából pont az ellenkezőjét.

– Sajnálom, nem értettem jól – jegyezte meg az ismeretlen, és még jobban megnehezítette, hogy bármit is kimondjon.

Talán megváltoztatta a döntését, mert ráhelyezte a maszkot Alex arcára, és a rácsöpgtetett érzéstelenítő kezdett hatni.

– Azt mondtam, hogy igen – motyogta félig már kábán.
– A „nem” igent jelent.